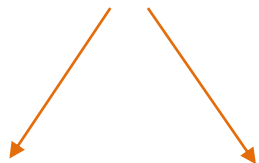

Latvijas apstākļiem piemēroti kūdrāju rekultivācijas veidi un ilgtspējīgas apsaimniekošanas rekomendācijas

Ingrīda Krīgere

Situācija Latvijā kūdrāju apsaimniekošanā pēc kūdras ieguves

Rekultivējamie kūdrāji

Kūdrāju piederība

~ 80% no Latvijā esošajiem kūdrājiem pieder valstij un pašvaldībām

Normatīvais regulējums

Rekultivācijas veikšana

Likums *Par zemes dzīlēm* nosaka, ka zemes dzīļu izmantotāju pienākums ir uz sava rēķina rekultivēt zemes dzīļu izmantošanas rezultātā radušos zemes gabala bojājumus atļaujā vai licencē norādītajā termiņā.

MK 570 *Derīgo izrakteņu ieguves kārtība* nosaka, ka rekultivācija ir jāuzsāk 1 gada laikā pēc ieguves vai to var veikt paralēli ieguvei.

Likums *Par zemes dzīlēm licence līdz 75 gadiem*

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums

Rekultivācijas pabeigšana ieguvējam

Kūdras ieguvējiem jāīsteno derīgo izrakteņu ieguves projektā vai rekultivācijas metā ietvertās prasības un tehniskie darbi, lai kūdras ieguves vieta tiktu sagatavota turpmāk plānotajam zemes izmantošanas veidam pēc kūdras ieguves pabeigšanas.

Kūdras ieguvējam jāatstāj plānotajam rekultivācijas veidam paredzētais kūdras slānis un jānolīdzina platība.

Rekultivācijas nosacījumi parasti ir iekļauti arī zemes nomas līgumā, kurā zemi iznomā derīgo izrakteņu ieguvei.

Izpildot šos nosacījumus kūdras ieguvējs ir veicis normatīvajos aktos paredzēto uzdevumu: sagatavojis teritoriju rekultivācijai.

Rekultivācijas pabeigšana

Pēc ieguves vietas sagatavošanas rekultivācijai tālākās darbības rekultivācijas veida ieviešanai un zemes apsaimniekošana ir jāveic zemes īpašniekam.

(Ja zemes nomas līgumā nav noteikts savādāk.)

Inventarizācijas kopsavilkums

Kūdras ieguves (19.–21. gs.) ietekmētās platības uz 01.01.2016. ha	Kūdras ieguves (19.–21.gs.) ietekmēto platību raksturojums, ha							
	Kūdras ieguve uz 01.01.2016.	Platības, kur notikusi vai notiek rekultivācija						Degradētie kūdrāji
		Dabīgā atjaunošanās (kūdra iegūta ar karjeru metodi)	Applūdu šas platības	Meži	Pļavas	Apbūve	Ogu ražošana	
		2 380	7 110	6 823	363	266	219	
50 179	15 008	17 161						18 010

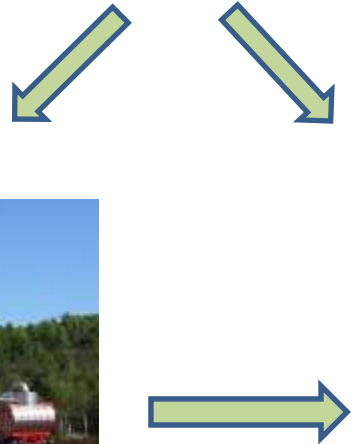
Konstatētas degradētās kūdrāju platības 18 010ha

Papildus izpēte

Ieguve

Rekultivācija

Kūdrāju ilgtspējīga apsaimniekošana

- Jāveic detalizēta degradēto kūdrāju platību izpēte, vietās kur saimnieciski lietderīgi, vispirms jāizstrādā esošo kūdras slāni un tad jārekultivē;
- Rekultivācijas veidu izvēlas atkarībā no saimnieciski ekonomiskiem un vides apsvērumiem.

Rekultivācijas veidu izvēles nosacījumi:

- 1. Konkrētās vietas dabas apstākļi**
- 2. Īpašnieka nosacījumi**
- 3. Izvēlētajā rekultivācijas veida atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem**
- 4. Izvēlētajā rekultivācijas veida atbilstība derīgo izrakteņu ieguves projektam**

Rekultivācija

Rekultivācija – darbību kopums, kas jāveic pēc derīgo izrakteņu ieguves, lai derīgo izrakteņu ieguves vietu sagatavotu turpmākai zemes izmantošanai, atbilstoši plānotajam zemes lietošanas mērķim.

- 1. Renaturalizācija;**
 - 1.1. dabiska renaturalizācija;
 - 1.2. mērķtiecīga renaturalizācija;
- 2. Apmežošana;**
 - 2.1. dabiska apmežošanās;
 - 2.2. mērķtiecīga apmežošana;
- 3. Ūdenskrātuvju izveide;**
- 4. Paludikultūru audzēšana;**
- 5. Lielogu dzērveņu audzēšana;**
- 6. Krūmmelleņu audzēšana;**
- 7. Aramzemju ierīkošana;**
- 8. Ilggadīgo zālāju ierīkošana.**

Rekultivācijas veidu apraksti

1. Īss apraksts

2. Apstākļi, kādos rekultivācijas veids ir iespējams:

- Kūdras augšējā slāņa tips;
- Atlikušā kūdras slāņa biezums;
- Augšējā izmantojamā kūdras slāņa pH;
- Vidējais gruntsūdens līmenis;
- Vidējais dienu skaits gadā, kad teritorija ir applūdusi;
- Kūdras sadalīšanās pakāpe.

3. Darbu plānošana un sagatavošana;

4. Meliorācijas sistēmas sagatavošana un uzturēšana

5. Virsmas sagatavošana un augsnes ielabošana

6. Stādīšana

7. Klimata pārmaiņu mazināšana

8. Pazīmes, kas liecina par sekmīgu vai nesekmīgu rekultivāciju

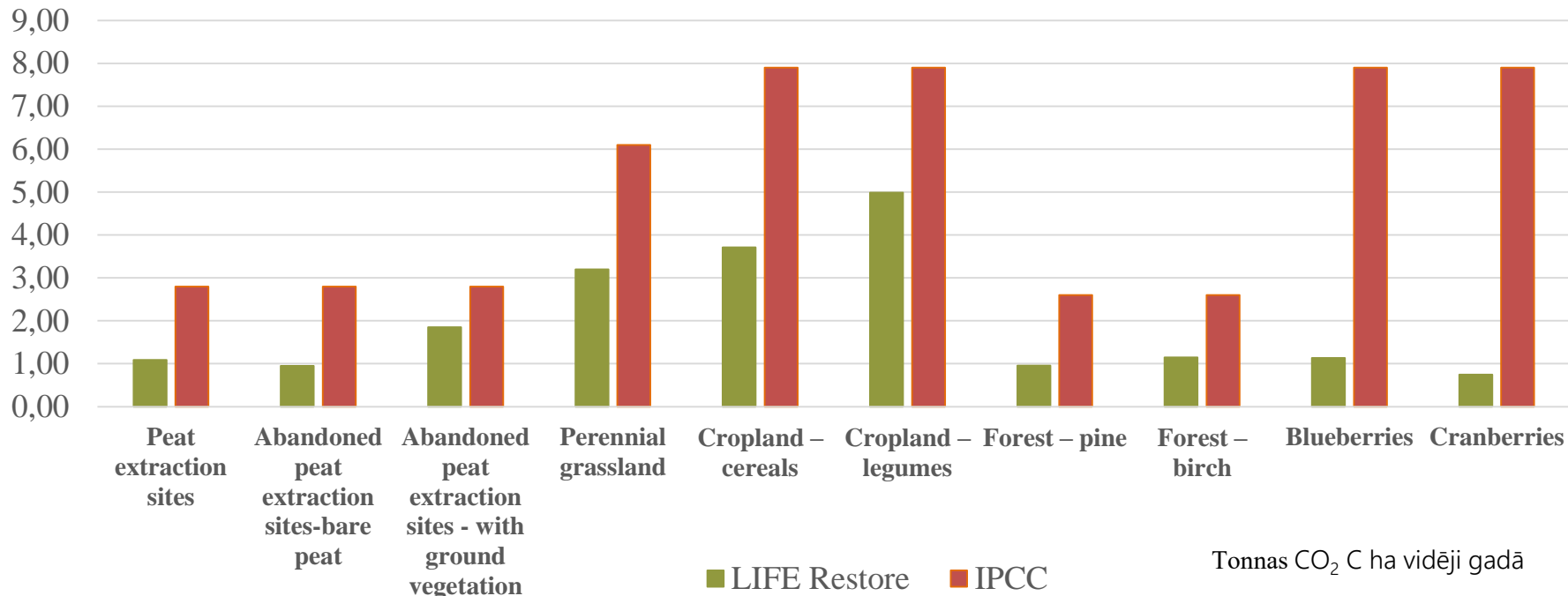
9. Ieguvumi, trūkumi

10. Ekosistēmas pakalpojumi

11. Rekultivācijas pabeigšana

12. Iespējamās rekultivācijas darbu izmaksas EUR/ha

LIFE REstore CO₂ emisiju faktori pret IPCC CO₂ emisiju faktoriem

- Augstākie C emisijas no zālājiem, zemākās no mežiem
- Ogulāju stādījumi izstrādātās kūdras ieguves vietās var ievērojami samazināt CO₂ emisijas
- Lielākās CH₄ (metāna)emisijas ir no dabīgiem purviem

PALDIES!

Latvijas
Ēdņas
asociācija

restore.daba.gov.lv

@LIFE_REstore

LIFE REstore

liferestorelv

LIFE REstore

Aktivitātes tiek īstenotas ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Latvijas vides aizsardzības fonda administrācijas finansiālu atbalstu projekta "Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā" (LIFE REstore, LIFE14 CCM/LV/001103) ietvaros.

Informācija satur tikai projekta LIFE REstore īstenotāju redzējumu, Eiropas Komisijas Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra nav atbildīga par sniegtās informācijas iespējamo izmantojumu.